Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Arantxa Jauregi Burutaran

Errenteria, Gipuzkoa (1926)

Aurkibidea

Biografia

Errenteria-Oreretako Santa Klara kalekoa da Arantxa, sei anai-arrebatan gazteena. Hogeita bost urte zituenean Matxainera joan ziren bizitzera. Mojekin ikasi zuen, Gurutzeko alabekin, 14 urtera arte. Hamasei urterekin Zumardian zegoen Felix Novoaren drogerian hasi zen lanean; bere ahizparekin aritu zen han. Bertan azido mota ugari prestatzen zituzten: lixiba, xaboia... Mutil koskorrak biska erostera joaten ziren gero txoritan ibiltzeko. Drogeria itxi egin zen eta perfumeria bat zabaldu zuten leku berean. Gero hura ere itxi eta ondoan zegoen Elizalde burdindegikoek erosi zuten lokala. Berrogeita hamahiru urtera arte aritu zen drogerian lanean; izan ere, hanketako gaitza zuela eta, lana utzi behar izan zuen. Aragazkiaren ezkerraldean agertzen dena Arantxa Jauregi da eta eskuinaldekoa, berriz, Pepi Mitxelena.

Zintak

ERR-011

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Zabala, Edurne
- **Data**: 2010-03-15
- **Iraupena**: 124 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Errazkin, Aitor

Pasarteak

1. Santa Klara kaleko ermita

- **Erref**: ERR-011/002
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:00:57. **Bukatu**: 00:01:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:
Arantxa eta Pepi haurrak zirela, Santa Klara kalean bazen ermita bat. Bertan moja frantsesak zeuden, itxura guztien arabera, Lehen Mundu Gerra eta gero Errenteriara etorriak. Hala ere, guztiek alde egin omen zuten 1933-ko uholdeek eragindako txikizioen ondorioz.

2. 1933ko uholdeak Errenterian

- **Erref**: ERR-011/003
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:01:38. **Bukatu**: 00:04:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Errenteriako 1933. urteko uholdeak izugarriak izan omen ziren. Egun bakarrean egin omen zuen urak gora eta behera, Korpus egunean, hain zuzen ere, baina nahikoa izan omen zen herriko bazter guztiak txikitzeko.

3. Uholdeak gertatu aurreko Alameda

- **Erref**: ERR-011/004
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:04:33. **Bukatu**: 00:05:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:
Errekari oso toki gutxi emana zitzaiolako gertatu omen ziren 1933ko uholdeak. Arantxa eta Pepiren esanetan, erreka zabaldu eta bidea estutu egin zituzten gerora, baina Errenteriako zumardia itsusi geratu omen zen.

4. Errenteriak kaletan barrena jostatzen

- **Erref**: ERR-011/005
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:05:42. **Bukatu**: 00:06:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Haurrak zirela kalean jostatzen omen ziren Arantxa eta Pepi, gainontzeko haur guztiak bezalaxe.

5. Aldaba joka

- **Erref**: ERR-011/006

- **Iraupena**: 0:00:34. **Hasi**: 00:06:25. **Bukatu**: 00:06:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Ateren bateko aldaba jo eta korrika atera ohi ziren haurrak orduan. Horri esaten zioten "aldaba joka" ibiltzea.

6. Elkartasun handiagoa zen lehen

- **Erref**: ERR-011/007
- **Iraupena**: 0:01:28. **Hasi**: 00:06:59. **Bukatu**: 00:08:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Pepik eta Arantxak gogoan dute txikiak zirenean etxeetako ateak parez pare zabalik egon ohi zirela, eta bizilagunen arteko askoz ere harreman, konfiantza eta elkartasun handiagoa izaten zela.

7. Eskola pribatuak eta publikoak

- **Erref**: ERR-011/009
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:12:13. **Bukatu**: 00:13:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Arantxa eta Pepi Hijas de la Cruz eta Herriko eskolara joan ziren, hurrenez hurren.

8. Arantza senideetan gazteena; Pepi, aldiz, zaharrena

- **Erref**: ERR-011/010
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:13:54. **Bukatu**: 00:15:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Arantxarenean sei senide izan ziren, eta bera gazteena. Pepi, aldiz, bost senidetan zaharrena da. Garai hartan alde handia zen gazteena izatetik zaharrena izatera.

9. Hamalau urte bete eta lanera

- **Erref**: ERR-011/011
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:15:50. **Bukatu**: 00:17:30

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Arantxa ikasketak utzi eta pixka batean partikularretan preparatzen aritu zen, baina hamasei urterekin hasi zen bere bi ahizparekin lanean, drogeria batean. Pepi, aldiz, fabrikan hasi zen hamalau urte betetzerako.

10. Garai batekoak bai drogeriak!

- **Erref**: ERR-011/012
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:17:30. **Bukatu**: 00:20:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Arantxak Drogeria batean egin zuen lan, bere bi ahizparekin batera. Aldea ikusten du garai bateko eta egungo salgaien artean.

11. Drogeria fabriken hornitzaile

- **Erref**: ERR-011/013
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:20:30. **Bukatu**: 00:23:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Produktu kimiko asko saltzen omen zen Arantxaren drogeriatik fabriketara: azido klorhidrikoa, azido sulfurikoa... Baita zianuroa ere!

12. Chimbo xaboia, onena

- **Erref**: ERR-011/014
- **Iraupena**: 0:04:34. **Hasi**: 00:23:20. **Bukatu**: 00:27:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Sekulako estimazioa zuen Chimbo xaboiak; beste edozein xaboik baina handiagoa. Arropa herriko asketan garbitzen zela kontatzen dute Arantxak eta Pepik, eta lehortzen jarri, aldiz, belar gainean.

13. Pepi Pekinen lanean

- **Erref**: ERR-011/016
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:30:22. **Bukatu**: 00:32:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:
Pepi hamabost urterekin hasi zen lanean, Pekin Fabrikan. Torlojuak egin eta errebisatzeaz arduratzen zen. Arantxak dion moduan, oso enpresa inportantea zen Pekin.

14. Igandetan komertzioa zabalik

- **Erref**: ERR-011/017
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:32:42. **Bukatu**: 00:33:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Arantxak drogeria zabaldu behar izaten zuen igande goizetan, bederatzietarako. Ordu bata arte aritzen ziren lanean, eta arratsaldez, itxi egiten zuten. Igande goizez dendak ixtearena, geroko kontua dela dio.

15. Lan banaketa Pekin fabrikan

- **Erref**: ERR-011/018
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:33:45. **Bukatu**: 00:35:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:
Pepik dioenez, oso argi bereizita zeuden emakumezkoen eta gizonezkoen lanak Pekinen.

16. Hilabete opor

- **Erref**: ERR-011/019
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:35:35. **Bukatu**: 00:36:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Oporrak

Laburpena:
Hilabeteko oporraldia izaten zuten Errenteriako fabriketan, herriko jaietan hasita, Madalenetan. Dendak, aldiz, ez zituzten ixten, Madalenetan izan ezik, eta bestela konpondu behar izaten zuten opor egiteko.

17. Greba egin (behar izan) zutenekoa gogoan

- **Erref**: ERR-011/022
- **Iraupena**: 0:06:20. **Hasi**: 00:39:17. **Bukatu**: 00:45:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:
Oso desberdin bizi izan zituzten Arantxak eta Pepik gogoan dituzten greba egunak, bata dendako langilea eta bestea fabrikakoa izaki.

18. patatak eta batatak fabrikan erretzen

- **Erref**: ERR-011/023
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:45:37. **Bukatu**: 00:46:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:
1941a gosete urtea izan zen. Pepi orduantxe hasi zen lanean, Errenteriako Pekin fabrikan, eta gogoan du errazionamenduko patatak eta batatak berogailuan erretzen zituztela. Ez omen ziren txarrak geratzen.

19. Gerra aurreko protesta giroa

- **Erref**: ERR-011/024
- **Iraupena**: 0:03:18. **Hasi**: 00:46:22. **Bukatu**: 00:49:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:
Pepik etxetik ikusten zuen gerra aurreko protesta giroa. Asaltoko Guardiak eta Guardia Zibila aipatzen ditu.

20. Kanpotarrak kanporatu nahi zituenarenak

- **Erref**: ERR-011/025
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:49:40. **Bukatu**: 00:51:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Arantxak kontatzen du kanpotar asko etorri zela Errenteriara lanera, gerraostean. Errenteriarren batek esan omen zuen horiek guztiak herritik kanporatu behar zirela, eta ordainetan, negozioa hustu egin omen zioten.

21. Tiroak Alamedan; gerra heldu da.

- **Erref**: ERR-011/027
- **Iraupena**: 0:03:34. **Hasi**: 00:53:12. **Bukatu**: 00:56:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:
Pepik gogoan du milizianoak Errenterian sartu zirenekoa, eta baita Irun erre zuteneko suak zerua gorritu zuenekoa ere. Arantxa eta Pepiren familiek ez zuten Errenteriatik alde egin. Bertan geratu ziren.

22. Egun baino genero hobea

- **Erref**: ERR-011/029
- **Iraupena**: 0:03:44. **Hasi**: 01:02:16. **Bukatu**: 01:06:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Errenteriako Foru Plazan egiten zen merkatua. Baserritar asko jaisten omen zen bertara. Halaxe gogoratzen dute behintzat Arantxak eta Pepik. Bestelako komertzioetan ere oso genero ona zela oroitzen dute.

23. Olibet-eko galletak

- **Erref**: ERR-011/030
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 01:06:00. **Bukatu**: 01:08:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:
Olibet galleten fabrika Errenterian zen eta estimazio handia zuen herrian.

24. Sukaldean

- **Erref**: ERR-011/031
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 01:08:00. **Bukatu**: 01:11:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Arantxak gogoan du aitak nola garbitzen zituen karakolak, gatzarekin. Amak preparatzen omen zituen gero, baina egun ez omen lituzkete jango. Igandetan, salda garbantzuekin eta haragia jaten zituzten, piperrekin edo tomatearekin lagunduta.

25. Taloak eta gazta

- **Erref**: ERR-011/032
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 01:11:00. **Bukatu**: 01:12:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Arantxak talo-zopen oroitzapen ona du. Pepik, aldiz, gosete garaian taloekin nazkatu zela dio. Edozer janari laguntzeko ona omen zen arto-irinez egindako taloa. Gaztak Tolosa ingurutik ekartzen omen zituen Errenteriara Arroxa delako batek.

26. Antxoak eta arkumea

- **Erref**: ERR-011/034
- **Iraupena**: 0:04:01. **Hasi**: 01:14:23. **Bukatu**: 01:18:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Antxoa saltzaileek platerkadaka saltzen omen zituzten antxoak, eta kaleetan barrena ibiltzen omen ziren. Bijiliaz ere mintzo dira, baina egun ezarri nahi dietenaz! Hondarribitik atuna ekartzen omen zieten, eta baita barazki onak ere.

27. Madalen jaietako etxeko postreak

- **Erref**: ERR-011/036
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 01:18:39. **Bukatu**: 01:19:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Arroz-esnea, pastelen bat, Pudinga... Halako postreak egiten ziren etxean eta

28. Txerriaren kurrixkekin izutua

- **Erref**: ERR-011/037
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 01:19:19. **Bukatu**: 01:22:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:
Arantxak kontatzen du txerria hiltzen zutela haren etxean, eta txerriaren kurrixkekin beldurtuta joaten omen zirela ohera.

29. Igandetako janzkera

- **Erref**: ERR-011/041
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 01:28:39. **Bukatu**: 01:32:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Igandetan, dantzara joateko, ahalik eta ondoen janzten zirela diote Pepik eta Arantzak, nahiz eta arropa erosteko dirurik sobera izan ez. Hala ere, arropa guztia jostunei eginarazten zitzaiela diote, ez zela neurrira eginda ez zegoen arroparik apenas saltzen, lanerako arropa ezik.

30. Ile apaindegira, behartu bezain sarri

- **Erref**: ERR-011/042
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 01:32:14. **Bukatu**: 01:34:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak

Laburpena:
Ile apaindegira joaten zirela kontatzen dute Pepik eta Arantxak. Ilean izurrak egitea omen zen modan orduan. Arantxaren amak eta amonak mototsean biltzen zuten ilea.

31. Gabonetan opari gutxi

- **Erref**: ERR-011/043
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 01:34:16. **Bukatu**: 01:36:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:
Gabonetan, haurrak zirela, opari gutxi izaten omen zen Pepi eta Arantxaren etxeetan; premiazko gauzak, izatekotan. Haurrak kantuan eta eskean

ateratzeko ohitura omen zen, eta opariak errege egunean jasotzen zituztela diote.

32. Perikoren denda eta "txikitilloak"

- **Erref**: ERR-011/047
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 01:49:02. **Bukatu**: 01:50:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Gozogintza

Laburpena:
Perikoren dendarekin oroitu da Arantxa. "Txikitilloak" saltzen omen zituen, "Paxientxiak" ere deitzen zieten gaileta batzuk. Bakailaoa ere saltzen omen zuen Periko delakoak.

33. Gaur egungo Errenteria

- **Erref**: ERR-011/051
- **Iraupena**: 0:04:24. **Hasi**: 01:54:48. **Bukatu**: 01:59:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa

Laburpena:
Asko aldatu da Errenteria. Etxebizitza asko dago gaur egun eta berde gutxi. Gaur egun etxean arrotz sentitzen direla dio Pepik.

34. Euskararekin gora-beherak

- **Erref**: ERR-011/052
- **Iraupena**: 0:03:18. **Hasi**: 01:59:12. **Bukatu**: 02:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Arantxa eta Pepik kontatzen dute nola bizi izan duten euskaldunak izatea, lehen eta orain. Arantxak barneratua du, euskaraz ez dakienaren aurrean, ez litzatekeela euskaraz egin behar.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-14

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com